

Όνοματεπώνυμο:

Μάθημα:

Ύλη:

Επιμέλεια διαγωνίσματος: Δημητρακάκη Εύη

Αξιολόγηση :

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

A. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ:

Ο ρόλος του Πανεπιστημίου στο πλαίσιο της νέας κοινωνίας

Ο ρόλος που καλείται να διαδραματίσει το Πανεπιστήμιο στη σύγχρονη κοινωνία δεν περιορίζεται μόνο στο πεδίο της παραγωγής νέας γνώσης και τεχνολογίας. Πολύ σημαντικός αναδεικνύεται ο ρόλος αυτός και στον τομέα της προετοιμασίας του απαραίτητου επιστημονικού και τεχνικού δυναμικού, το οποίο θα χρησιμοποιήσει τις νέες τεχνολογίες και θα στελεχώσει όχι μόνο τις άλλες βαθμίδες της εκπαίδευσης, αλλά όλους τους τομείς και τους μηχανισμούς της κοινωνίας και της οικονομίας.

Ειδικότερα, με την αυξανόμενη συμμετοχή της γνώσης σε όλα τα στάδια της παραγωγικής και διανεμητικής διαδικασίας, οι ανάγκες σε ειδικευμένο δυναμικό μεσαίας και υψηλής στάθμης αυξάνονται με πρωτόγνωρη ταχύτητα. Αυτά σημαίνουν ότι τα Πανεπιστήμια πρέπει να προετοιμαστούν τόσο για την αύξηση τον αριθμού των φοιτητών που εκπαιδεύουν, όσο και για διαφοροποιήσεις στον τομέα της κατάρτισης των νέων.

Τις τάσεις αυτές ενισχύουν δύο ακόμη σημαντικές προκλήσεις, οι οποίες προέρχονται από τις πιέσεις που ασκεί στα πανεπιστημιακά συστήματα όλων των χωρών η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας και η ανάγκη για συχνή επικαιροποίηση των γνώσεων που αποκτούν οι φοιτητές στη διάρκεια της φοίτησης

Οι παραπάνω μεταλλαγές δημιουργούν πειστικά προβλήματα στα Πανεπιστήμια που αφορούν στην αλλαγή της φιλοσοφίας η οποία διέπει τη δράση και τη συμπεριφορά τους, στη διαφοροποίηση τον περιεχομένου των σπουδών, στην ποιοτική στάθμη της εκπαίδευσης, στην αναγκαιότητα οργάνωσης σπουδών σε διαφορετικά επίπεδα, στην προσαρμογή των Πανεπιστημίων ώστε να ανταποκρίνονται στη ζήτηση για επικαιροποίηση της γνώσης, καθώς και στην ανάπτυξη δικτύων επικοινωνίας με Πανεπιστήμια άλλων χωρών.

Για την αντιμετώπιση των εξελίξεων αυτών είναι απαραίτητο να διαμορφωθούν νέοι θεσμοί, να υπάρξει αλλαγή της νοοτροπίας και να διατεθούν πόροι τόσο για τη δημιουργία της αναγκαίας υποδομής, όσο και για την πρόσληψη επιστημονικού και τεχνικο-διοικητικού προσωπικού, ικανού να στηρίξει τις αλλαγές και να καλύψει τις νέες ανάγκες. Ακόμη, θα χρειαστεί να προγραμματιστεί αναδιανομή του σημερινού φοιτητικού πληθυσμού μεταξύ κλάδων και τομέων επιστημονικής και επαγγελματικής εξειδίκευσης, πράγμα που θα οδηγήσει σε ταχύτερη ανάπτυξη ορισμένων κλάδων της επιστήμης και της τεχνολογίας, σε περιορισμό άλλων, αλλά και σε σταδιακή αλλαγή του αντικειμένου ή ακόμη και σε κατάργηση ορισμένων κλάδων που δεν έχουν τίποτε να προσφέρουν στη σύγχρονη κοινωνία.

Είναι φανερό πως, για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της νέας κοινωνίας της γνώσης, τα Πανεπιστήμια πρέπει να αναλάβουν στρατηγικού χαρακτήρα πρωτοβουλίες. Αυτές θα σχετίζονται με την ανάπτυξη νέων κλάδων της επιστήμης, την επέκταση του θεσμού των μεταπτυχιακών σπουδών, τη διαμόρφωση προϋποθέσεων για την προώθηση του θεσμού της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και επιμόρφωσης, τη συμμετοχή τους στην ίδρυση ανοιχτών Πανεπιστημίων, την ανάπτυξη σχέσεων με τον κόσμο της οικονομίας κ.ά.

Οι εξελίξεις αυτές αποτελούν πραγματικές προκλήσεις για τα ελληνικά Πανεπιστήμια που τα υποχρεώνουν να αναλάβουν νέους ρόλους, να θέσουν συνθήκες και να υιοθετήσουν μεθόδους δράσης και διοίκησης πρωτόγνωρες για το πανεπιστήμιο που γνωρίζουμε μέχρι τώρα. Εμπόδια στην προσπάθεια αποτελεσματικής αντιμετώπισης των παραπάνω προκλήσεων αποτελούν οι κατεστημένες νοοτροπίες και οι ανελαστικότητες, που σε μεγάλο βαθμό χαρακτηρίζουν το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας του ελληνικού πανεπιστημίου, η ανεπάρκεια χρηματικών πόρων και η έλλειψη υψηλής στάθμης προσωπικού σε όλες τις βαθμίδες, σε όλες τις κατηγορίες και σε όλες τις ειδικότητες.

Η ανάδειξη της γνώσης ως κυρίαρχου συντελεστή της οικονομικής και κοινωνικής προόδου, σε συνδυασμό με την παγκοσμιοποίηση της οικονομίας και τον έντονο ανταγωνισμό που αυτή συνεπάγεται, ασκούν πιέσεις κυρίως προς τέσσερις κατευθύνσεις. Προς τη δημιουργία προϋποθέσεων παροχής γνώσεων πανεπιστημιακού επιπέδου σε ολοένα μεγαλύτερα ποσοστά πληθυσμού σε σύγκριση με το παρελθόν. Παράλληλα για τη διαμόρφωση θεσμών και υποδομής ώστε να γίνει η διά βίου εκπαίδευση πραγματικότητα για όλους. Ακόμη για την ικανοποίηση της ζήτησης των επιχειρήσεων για περισσότερη εκπαίδευση χρηστικού χαρακτήρα και τέλος την ανάπτυξη των μεταπτυχιακών σπουδών και της έρευνας με ρυθμούς πρωτόγνωρους για το ελληνικό πανεπιστήμιο.

[...]

A. Κιντής (Πρύτανης Οικονομικού Πανεπιστημίου)

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 02 – 08 – 2001

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ:

Η θάλασσα στο χιόνι

(Μια καθηγήτρια πηγαίνει για πρώτη φορά σε μία κωμόπολη λίγα χιλιόμετρα έξω από τη Φλώρινα για να δουλέψει ως αναπληρώτρια σε Επαγγελματικό Λύκειο. Οι ιστορικές της γνώσεις για την περιοχή και η επιθυμία της να καλλιεργήσει την ιστορική συνείδηση των μαθητών της θα την οδηγήσουν στη δημιουργία ενός Ομίλου Προφορικής Ιστορίας).

Μέρες τριγύριζε στο μυαλό μου η σκέψη. Εκείνα τα βαρετά απογεύματα που διάβαζα στο τραπεζάκι ή χάζευα στην τηλεόραση. Αφού τα παιδιά στο ΕΠΑΛ δεν διδάσκονται νεότερη ιστορία, είναι ευκαιρία να ασχοληθούν με αυτήν με βιωματικό τρόπο. Να φτιάξω λοιπόν έναν όμιλο προφορικής ιστορίας! Έτσι θα καταφέρω να τα βγάλω από την αδράνεια. Να τα εμπλέξω σε μια ερευνητική διαδικασία που θα τους επιτρέψει να κάνουν τη σύνδεση της ιστορίας με τη ζωή τους. Αυτό δεν ονειρευόμουν πάντα; Ένα μάθημα Ιστορίας που οι μαθητές δεν θα παπαγαλίζουν απλώς ένα σχολικό εγχειρίδιο αλλά θα βουτάνε στα βαθιά της ιστορικής έρευνας. Ένα μάθημα Ιστορίας, μονοπάτι προς την αυτογνωσία. Αφού λοιπόν δεν μπορώ να το κάνω στο πλαίσιο του σχολικού προγράμματος, ας το κάνω με τον όμιλο.

Έχω αγωνία αν θα ανταποκριθούν. Νομίζω ότι σε κάποια μάτια διέκρινα αυτή τη δίψα για ένα διαφορετικό σχολείο. Ίσως πάλι να κάνω και λάθος. Είναι και ο Διευθυντής. Τι ανάγκη τον έχω; Τα μαζεύω μετά το σχόλασμα να τους μιλήσω. Τα περισσότερα φεύγουν μετά το πρώτο δεκάλεπτο. Μένουν όμως καμιά δεκαριά. Ανάμεσά τους και κάποια που δεν το περιμένα. Χαίρομαι.

Τους εξηγώ πώς θα δουλέψουμε. Ευτυχώς από τεχνολογία σκαμπάζουν περισσότερα από εμένα, άρα δεν χρειάζεται να τους εξηγήσω και πολλά για τα τεχνικά, βιντεοσκόπηση, ηχογράφιση και τέτοια. Εστιάζω στα μεθοδολογικά. Πώς θα επιλέξουν τα πρόσωπα από τα οποία θα πάρουν συνέντευξη, πώς θα φροντίσουν να κερδίσουν την εμπιστοσύνη τους, πώς θα σχεδιάσουν το ερωτηματολόγιο.

Καθορίζουμε τις μέρες συνάντησης. Μετά το σχόλασμα, Δευτέρα, Τετάρτη και Παρασκευή. Αν χρειαστεί και κανένα Σαββατοκύριακο. Θα συζητάμε την πορεία της ομάδας, την πρόοδο των συνεντεύξεων, τα προβλήματα που τυχόν θα προκύπτουν. Τους προτείνω δειλά δειλά και μερικά βιβλία. Μπορώ να τους δανείσω και κάποια. Υπάρχει υλικό και στο διαδίκτυο. Διστάζω. Μήπως τα φοβίσω. Μήπως κάνουν πίσω.

Εκείνο το μεταπτυχιακό δεν το έκανα τελικά. Μου έμεινε όμως πάντα το μεράκι. Δεν σταμάτησα να διαβάζω ούτε να ενημερώνομαι. Πήγα και σε κάποια συνέδρια και παρουσιάσεις βιβλίων. Συνάντησα παλιούς συμφοιτητές που είχαν προχωρήσει. Μεταπτυχιακά, διδακτορικά, ένωσα άβολα, δεν ξαναπήγα. Περιορίστηκα στο μοναχικό διάβασμα. Την έχω μελετήσει καλά την περιοχή. Περιμένω πως τα παιδιά αργά ή γρήγορα θα αναμετρηθούν με μνήμες – τραυματικές μνήμες. Δεν θα είναι εύκολο.

Η αναμέτρηση με το τραύμα ποτέ δεν είναι εύκολη.

Ελευθερία Κυρίμη, «Η θάλασσα στο χιόνι»,
εκδόσεις Μεταίχμιο, 2019

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

A. Να αποδώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο των παραγράφων 5 – 7 του πρώτου κειμένου («Για την αντιμετώπιση ... ειδικότητες») σε 70 – 90 λέξεις.

(15 μονάδες)

B1. «Είναι φανερό πως, για να ανταποκριθούν ... της οικονομίας κ.ά.»: Να επισημάνετε το είδος του συλλογισμού της παραγράφου και να τον αξιολογήσετε.

(15 μονάδες)

B2. α) Ποια είναι τα δομικά μέρη της τελευταίας παραγράφου του πρώτου κειμένου («Η ανάδειξη της γνώσης... ελληνικό πανεπιστήμιο»); Με ποιον τρόπο αναπτύσσεται η ίδια παράγραφος;

(10 μονάδες)

β) «Ειδικότερα, με την αυξανόμενη συμμετοχή της γνώσης σε όλα τα στάδια της παραγωγικής και διανεμητικής διαδικασίας, οι ανάγκες σε ειδικευμένο δυναμικό μεσαίας και υψηλής στάθμης αυξάνονται με πρωτόγνωρη ταχύτητα»: Να εντοπίσετε το είδος της σύνταξης και να τη μετατρέψετε στο αντίθετό της.

(5 μονάδες)

B3. διαδραματίσει, νοοτροπίας, ανταποκριθούν, πρωτόγνωρες, ανεπάρκεια: Να γράψετε ένα συνώνυμο για κάθε μία από τις παραπάνω λέξεις του πρώτου κειμένου.

(10 μονάδες)

Γ. Η ηρωίδα του δεύτερου κειμένου θεωρεί ότι πρέπει να υπάρξει μια αλλαγή στον τρόπο με τον οποίο διδάσκεται η Ιστορία, προκειμένου να τερματιστεί το φαινόμενο της παπαγαλίας. Συμφωνείτε με την άποψή της; Υπάρχουν άλλα στοιχεία της διδασκαλίας ή της εκπαιδευτικής πραγματικότητας που θεωρείτε ότι θα έπρεπε να είναι διαφορετικά; Να καταγράψετε τις σκέψεις σας σε ένα ενιαίο κείμενο 100 – 150 λέξεων.

(15 μονάδες)

Δ. Το πρώτο κείμενο πραγματεύεται το ρόλο του Πανεπιστημίου στο πλαίσιο της νέας κοινωνίας. Ποιος πιστεύετε ότι οφείλει να είναι ο ρόλος της Ανώτατης Εκπαίδευσης και πώς μπορούν τα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης να ανταποκριθούν σε αυτόν το ρόλο; Να έχετε υπόψιν σας πως το κείμενό σας αποτελεί εισήγηση σε μια σχετική συζήτηση που διεξάγεται στο σχολείο σας (300 – 400 λέξεις).

(30 μονάδες)

Καλή Επιτυχία!

Βιβλιογραφία:

Μάντης, Κ., Δαδούση Ν., Σιμώνη Δ. 2019. *Νεοελληνική Λογοτεχνία Γ' Λυκείου*. Θεσσαλονίκη: εκδόσεις Χατζηθωμά.

Μπατζίνας, Γ., Λούλος Δ. 2001. *Έκφραση – Έκθεση Γ' Ενιαίου Λυκείου*. Θεσσαλονίκη: εκδόσεις Ζήτη.